

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความคาดหวังต่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปี พ.ศ. 2548 ผู้วิจัยได้สรุปตามลำดับขั้นดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังต่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2548 โดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุการดำรงตำแหน่งต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความคาดหวังแตกต่างกัน

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 325 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 224 คน ซึ่งจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545 : 46) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์จากตารางของ R. V. Krejcie and D. W. Morgan (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545 : 43)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นเองจำนวน 1 ฉบับ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังต่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ของผู้บริหารสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความคาดหวังต่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งเป็นระดับความคาดหวังต่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 แล้วนำมาวิเคราะห์เป็นรายข้อและรายด้าน แล้วทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายทั้งรายข้อและรายด้าน โดยใช้สถิติค่า t-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
2. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t - test

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคาดหวังต่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. ความคาดหวังต่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้
 - ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของ ผอ.สทง. เขตพื้นที่การศึกษา ด้านการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของ สทง. ก.ศ.ศ. ด้านการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของ ก.ค.ศ. ด้านการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา และด้านการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษาและอายุการดำรงตำแหน่ง พบว่า
 - 1.1 ระดับปริญญาตรี โดยรวมมีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของ ผอ.สทง. เขตพื้นที่การศึกษา ด้านการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของ สทง. ก.ศ.ศ. ด้านการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของ ก.ค.ศ. ด้านการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาและด้านการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
 - 1.2 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจและหน้าที่ของผู้บริหาร

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาความคาดหวังต่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคาดหวังต่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา และด้านการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของ ผอ.สพท. เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผลการวิจัยออกมาเช่นนี้คงเป็นเพราะตัวผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และมีอายุการดำรงตำแหน่งนาน ได้ผ่านการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบกฎหมายเดิมมานาน พบข้อจำกัดปัญหาที่สะสมไม่เอื้อต่อการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ เมื่อมีกฎหมายฉบับใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย เพิ่มทั้งแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ ให้อำนาจและมีกรอบที่บ่งบอกถึงความทันสมัย ความโปร่งใส ให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับผลงานที่ปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังของสเคราส์และเฮลเนสส์ ที่โควิน คลังแสง (2536 : 28) ได้สรุปประเด็นสำคัญไว้ว่า บุคคลในองค์กรมีแรงจูงใจจะปฏิบัติงานต่อเมื่อ คาดหวังว่าผลการปฏิบัติงานจะนำไปสู่เป้าหมายที่มีคุณค่าแถมหรืออีกนัยหนึ่งความพยายามที่เพิ่มขึ้น จะนำไปสู่ผลตอบแทนบางอย่าง ซึ่งตอบสนองความต้องการและมีความเสมอภาคกับความพยายามที่ทำได้ลงไป สอดคล้องกับทฤษฎีสองปัจจัยของเฮอริชเบอร์กและทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ที่ทองใบ สูดขาริ (2543 : 206) ได้สรุปไว้ว่า ปัจจัยที่กระตุ้นให้คนทำงานทุ่มเทอย่างมีประสิทธิภาพเกิดจากความต้องการภายใน คือ เกียรติยศ ชื่อเสียง และความสมหวังความสำเร็จในชีวิตด้วยความสามารถของตนเอง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของอดุลย์ ผินโพธิ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและการปฏิบัติงานจริงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 5 โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษามีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของมานพ อานจันท์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 5 พบว่า ด้านนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของเวรรณ

คณะกรรมการ อ.ก.ค.ศ. เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ปฏิบัติและผู้ได้รับผลการปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัติกำหนด

2. ควรจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และกลุ่มที่มีอายุการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 13.2 ปี เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. ต่อผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังกับระดับการปฏิบัติจริงขององค์คณะบุคคลตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1, สำนักงาน. รายงานผลการนิเทศติดตามประเมินผล
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. มหาสารคาม : ฝ่ายบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามหาสารคาม เขต 1, 2548.
- ศึกษาศิการ, กระทรวง. ผลงานกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้า, 2548.
- โควิน คลังแสง. เทคนิคการจูงใจในการทำงานสำหรับผู้บริหารวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา. ปริญญาโท กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2536.
- เฉลียว อยู่สีมารักษ์. “สถานี ก.ค.ศ.”, มติชน. 3 ตุลาคม 2548 : หน้า 26.
- เขษฐา โพธิ์ประดับ และคณะ. การรับรู้และความคาดหวังของบุคลากรมหาวิทยาลัยขอนแก่น
ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. มปท., 2542.
- ณัฐวุฒิ พิมพ์. “ปัญหาในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใหม่” วารสาร
ข้าราชการครู. 25 (2) : 47 - 50 ; พฤศจิกายน, 2548
- ดิเรก พรสีมา. “การบรรจุแต่งตั้งและโยกย้ายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน” เกษียณ . 48 : 46 ;
กันยายน, 2548
- เต็มดวง เจริญสุข. การศึกษาเปรียบเทียบกิจกรรมการพยาบาลตามความคาดหวังกับความ
เป็นจริงของผู้คลอดและพยาบาล. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.
- ถวัลย์ มาศจรัส. ทัศนศึกษาไทย. 3; กุมภาพันธ์ 2548.
- ทวีชัย ศิริสุภรัตน์. การจูงใจครูของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. ปริญญา กศ.บ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.
- ทองใบ สุตชาติ. เอกสารคำสอนรายวิชา “ภาวะผู้นำและการจูงใจ”. อุบลราชธานี :
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2543.
- ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2537.
- ธนากร งามชมพู่. “ครูได้อะไรจาก พ.ร.บ. ระเบียบครูฯ ฉบับใหม่.” มติชน. 25 มกราคม
2548. หน้า 31
- ธีระ รุณเจริญ และคณะ. ความคาดหวังของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการกำหนดให้
โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล. วิจัยสถาบัน, 2547.

นริสา จิตสมนึก. การบริหารบุคคลของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐกับความคาดหวังกับการพัฒนา
การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543.

นววรรณ พันธุ์เมธา. คลังคำ. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์, 2544.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. แบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชกิจจานุเบกษา
เล่ม 120 ตอนพิเศษ 95 ง. 20 สิงหาคม 2546.

ปราชญา กล้าใจชัย. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ :
มิตรภาพและสตีวดีโอ, 2547

“ปลอมจดหมายอดิษฐ์ สั่งยุบผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา,” มติชน. 2 กรกฎาคม 2548.
หน้า 1, 16.

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 11 ตอนที่ 74 ก.
19 สิงหาคม 2542.

“พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547,”
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนพิเศษ 79 ก. หน้า 2. 23 ธันวาคม 2547.

มานพ อานจันทร์ก. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547.

ยงยุทธ สิมพา. ความพึงพอใจของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดอุดรธานี. ปรินญาณิ กศ.ม. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525.

ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547.
เล่มที่ 120 ตอนพิเศษ 7 ก, 2547.

วรวรรณ เตื่อนนาคี. ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. :
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544.

วินิจ เกตุจำ. มนุษย์สัมพันธ์กับผู้บริหารยุคใหม่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535.

วิษณุ เรืองฤทธิ์. ปัญหาการบริหารงานบุคลากรของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา
ในเขตการศึกษา 11. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2542.

ศุภร บุษวราช. การปฏิบัติและความคาดหวังเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. : ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544.

ศิริพงษ์ เสาภาชน. พ.ศ.ท. หลักการบริหารการศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บั๊คพอยท์, 2547

สมยศ วิเชียรนิคย์. การรับรู้และความคาดหวังต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.

สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. : ประสานการพิมพ์, 2546.

สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

สมพิศ โห้งาม. การบริหารสถานศึกษา. เอกสารประกอบการสอนวิชา EA 734 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ม.ป.ป.

สฤณี คำหอม. การรับรู้และความคาดหวังในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของบุคลากร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546

สังคม ลากเจริญ. การบริหารงานบุคคลและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. เอกสารประกอบการสอนวิชา การบริหารงานบุคคล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547.

สิทธิศักดิ์ สีทาดี. การศึกษาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544.

สุเมธ เดียวอิสเรศ. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งวัฒนาการพิมพ์, 2527.

สุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : หจก. อักษรบัณฑิต, 2522

สุวัฒน์ วรวัฒน์. ปัญหาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 9. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

สุวิทย์ หิรัณยภรณ์. พจนานุกรม ฉบับนักเรียน. กรุงเทพฯ : ไอ.คิว. บั๊คเซ็นเตอร์, 2542.

อดุลย์ ผินโพธิ์. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547.

- อรชร วรรณพฤกษ์. ความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ ความคาดหวัง และความตั้งใจในการปฏิบัติตนกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนของบุคลากรสาธารณสุข ในหน่วยบริการปฐมภูมิจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.
- อริณชัย เปี้ยทอง. ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตดอนเมือง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. การบริหารงานบุคคลและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. เอกสารการสอนวิชาการบริหารงานบุคคล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547.
- อุไรวรรณ กุลเวชกิจ. ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระวังของโรงเรียนเอกชนจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ คม. : สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, 2546.
- Blanks, Everell, Barbara. **A Model Job Description for the Personnel Administrator Position in North Carolina Public School Systems.** North Carolina : The University of North Carolina at Greensboro, 1991.
- Heywood, D.M. **Decentralization : The Search for an Appropriate Model of Educational Development in Trianidad and Tobago.** M.ed. Dissertation, University of Western Ontario, Canada, 1996.
- Kimberly S. McDonald. **Human Resource Development across Chicago University.** U.S.A. : Chicago, 1998.
- Lynn, P.P. **Site-Based Management / Shared Dicistion-Making in Virginia's Secondary School : Who really Deciding ?.** Ed.D. Dissertation, University of Virginia Polytechnic Institute and State, U.S.A., 1996.
- Wilc & Lovell. **Higher Education Relationships across Human Resource Development.** Great Britain : JAU Press, 1999.
- Zhou Honhyu. **Human Resource Development.** Doctoral Thesis, 2000.